

§ 78 Mošuvnnat

§ 78.1 M 592 – Njuolggadusat Sámedikki mearrádusaid guorahallamii.

Áššegirjjit

- Dievasčoahkkin beavdegirji 2022-10-25—27, § 42
- M 592 Lars Miguel Utsis, Marita Stinnerbomas 2022-10-27, dnr 1.1.8-2022-1533
- Stivrrabeavdegirji 2022-12-01—02, § 221.23
- Stivrrabeavdegirji 2025-02-32—33, § 9.1

Lars Miguel Utsi ja Marita Stinnerbom leaba golggotmánu 27. b. buktán mošuvnnas mas gáibideaba:

ahte ásaht dahje ođasmahttit heivvolaš njuolggadusaid vái lea vejolaš čadahit lágalaš guorahallama Sámedikki ja daid vuollásaš orgánaid mearrádusaid nugo 13. Kap. gieldalágas (2017:725)

Stivra mearridii juovlamánu 1-2. b. 2022, § 221.23

ahte hálldahus galgá válbmet mošuvnna vieru mielde, eahpepolitihkálaččat, rievttálaččat ja čilget ovddit mearrádusa áššis.

Gáibádus mošuvnnas guoská eiseválddi njuolggadusaid fápmudahttimii ja almmuheapmái, mat dagahit vejolažžan sámediggelága ja sámedikki eará njuolggadusaid guorahallama.

Sámediggelága kapihtala 2, paragrafa 7 mielde, de lea vejolaš váidit Sámedikki ja dan stivrra ja lávdegottiid mearrádusaid, muhto dušše jos gávdnojit erenoamáš njuolggadusat dan hárrái. Čuovvovaččat boahtá ovdán dán lága válmmaštallanbargguin: Hálldahusdikki váldonjuolggadus lea ahte stáhta dahje gieldda eiseválddiid mearrádusaid sáhtta váidit. Stáhta eiseválddiid ektui gusto dát njuolggadus vaikko váilot mearrádusaid ja váidinvejolašvuodas eai leat lágalaš njuolggadusat. Go geahččá Sámedikki bargguin, de ii leat govtolaš ahte lea oppalaš vejolašvuhta váidit mearrádusaid maid Sámediggi dahje dan orgánat leat dahkan. Váidinvuoigatvuhta galgá leat dušše erenoamáš mearrádusaid. Dákkár mearrádusaid gávdnojit iešguđetlágan lágain, mat leat biddjon Sámediggái (Prop. 1992/93:32 s. 65).

Sámedikki bearráigeahččanfápmudusas boahtá ovdan 8 § 1. čuoggás 3. lánkaásahusas (2009:1395), das leat bagadusat Sámediggái, mas boahtá ovdán ahte stivra mearrida dakkár njuolggadusaid, mat namuhuvvojit 2 § bihtá 2 ahte dát lánkaásahusas ja ja njuolggadusat maid Sámediggi sáhtta almmuhit nuppi lánkaásahusas. Njuolggadusat eai mieđit ahte eará orgánat dahket

Dárkkisteaddji/Justerarnas sign

§ 78 Mošuvnnat - joatkka.

§ 78.1 M 592 – Njuolggadusat Sámedikki mearrádusaid guorahallamii - joatkka.

mearrádusaid earret go Sámedikki stivra. Sámediggi lea addán njuolggadusaid mánnga suorgái. Ovdamearkan dákkár njuolggadussii lea 13 § 3 čuokkis boraspirevahátláhkka (2001:724) mas mas boahdá ovdán ahte Sámediggi sáhtá addit njuolggadusaid doarjagiid- ja buhtadusmearrádusaide mat gusket fuođđovahágiidda boazodoalus. Fápmudusa doarjagiin lea Sámediggi addán njuolggadusaid (STFS 2007:9) boraspire doarjagiidda ja buhtadusaide čearuinde.

Li oktage eiseváldi sáhte njuolggadusaid mearridit jos eai leat ožžon erenoamáš mearridanlobi ráđđehusas guoskevaš áššis. Ráđđehus ii leat addán makkárge válddi Sámediggái mearridit njuolggadusaid erenoamáš mearrádusaide váidima hárrái, nugo lágalašvuodaváidimii.

Stivra mearridii ođđajagimánu 21–22. b. 2025, § 9.1

ahte *joatkit ain ášši válbmemin.*

Sámediggi dárbbasa eiseváldijurista, mii iešguđe surggiin lea mielde áššiid meannudeamen. Dasto šattašii rašonealla ja dárkilis guorahallan dáid áššiin. Dát lea njuovžilit vuohki oazžut virggálašdoaimma mii lea heivehuvvon sámi dássái ja daiguin hástalusaiiguin maid dát mielddisbuktá. Maiddái riikkaidgaskasaš lágat lea váikkuhan nátionála eará surggiid lágaid dulkoma, earret daid maid áššemeannudeaddjit leat čilgen. Mearrádusat sámi iešmearrideapmi olis galggašit hástalit lánkaásaheaddji oainnuid. Dát iešmearrideapmi galggašii maid hehttet rasismavudot struktuvrralaš ja ásahuslaš vealaheami.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte *mošvudna lea dasto vástiduvvon.*

Paragrafen justeras omedelbart

§ 78 Motioner

§ 78.1 M 592 – Regelverk för prövning av Sametingets beslut

Dokument

- Plenumsprotokoll 2022-10-25—27, § 42
- M 592 av Lars Miguel Utsi, Marita Stinnerbom 2022-10-27, dnr 1.1.8-2022-1533
- Styrelseprotokoll 2022-12-01—02, § 221.23
- Styrelseprotokoll 2025-02-32—33, § 9.1

Lars Miguel Utsi och Marita Stinnerbom har den 27 oktober 2022 inlämnat en motion där de yrkar:

att etablera eller revidera passande regelverk för att möjliggöra laglighetsprövning av Sametingets och dess underliggande organs beslut i likhet med 13 kap. kommunallagen (2017:725)

Styrelsen beslutade 1-2 december 2022, § 221.23

att uppdra till kansliet att bereda motionen enligt praxis, så som opolitiskt, rättsligt och sakkunnigt samt redovisa tidigare beslut i ärendet.

Yrkandet i motionen berör bemyndigande och utfärdandet av myndighetens föreskrifter för att möjliggöra att Sametingslagen och Sametingets övriga regelverk kan prövas.

Enligt 2 kap. 7 § sametingslagen får Sametinget samt dess styrelses och nämnders beslut överklagas endast om det finns särskilda föreskrifter om det. Av förarbetena till lagen framgår följande. Inom förvaltningsrätten är huvudregeln den att beslut av statliga eller kommunala myndigheter får överklagas. I fråga om statliga myndigheter gäller denna regel även om det saknas författningsföreskrifter om besluten och möjligheten att överklaga. Med hänsyn till Sametingets uppgifter är det inte rimligt att ha en sådan generell möjlighet att överklaga beslut som fattas av tinget eller dess organ. Överklaganderätt bör föreligga endast när särskilda bestämmelser finns om det. Sådana bestämmelser kan finnas i olika författningar, vilkas tillämpning har lagts på Sametinget (prop. 1992/93:32 s. 65).

Föreskriftsbemyndigande för Sametinget framgår av 8 § 1 st. punkten 3 förordningen (2009:1395) med instruktion för Samtinget, som anger att styrelsen beslutar om sådana föreskrifter som avses i 2 § andra stycket 2 denna förordning och föreskrifter som enligt annan förordning får meddelas av Sametinget. Stadgandet medger inte att ett beslut att

§ 78 **Motioner – forts.**

§ 78.1 **M 592 – Regelverk för prövning av Sametingets beslut – forts.**

utfärda föreskrifter fattas av annat organ än Sametingets styrelse. Sametinget har låtit utfärda föreskrifter på ett flertal områden. Som ett exempel på ett sådant bemyndigande kan nämnas 13 § 3 st. viltskadeförordningen (2001:724) där det anges att Sametinget får meddela föreskrifter om bidrag och ersättning som avser skada av vilt när det gäller rennärningen. Med stöd av det bemyndigandet har Sametinget meddelat föreskrifter (STFS 2007:9) om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar.

Ingen myndighet får besluta föreskrifter utan att ha ett särskilt normgivningsbemyndigande från regeringen på det aktuella området. Regeringen har inte lämnat något bemyndigande till Sametinget att meddela föreskrifter om särskilda bestämmelser om överklagandet i likhet med laglighetsprövning.

Styrelsen beslutade 21–22 januari 2025, § 9.1

att bereda ärendet vidare.

Sametinget har behov att ha verksjurister som deltar i beredning av ärenden på olika nivåer. Därigenom bör en rationell och effektiv granskning av dessa ärenden kunna uppnås. Detta är en smidigare form av att kunna uppnå ett myndighetsutövande som är anpassat till en samisk nivå och med de utmaningar detta innebär. Inte minst har internationell lagstiftning påverkat tolkningen av nationell lagstiftning i övriga delar, utöver områden än de som motionärerna beskriver. Ett samiskt självbestämmande borde innebära utmanande beslut sett i förhållande till lagstiftarens syn. Detta självbestämmande borde också kunna förhindra en strukturell och institutionell diskriminering som ytterst grundas på rasismen.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

Paragrafen justeras omedelbart